

ACC. N:R M. 14550 : 1-5.

Landskap: Öland Upptecknare: Fritz Carlsson, Alby, Skärbo
Härad: Sköckleby Berättare: " " "
Socken: Husterstad Berättarens yrke: f. d. hem ägare
Uppteckningsår: 1958 Född år 1881 i Stenåsa

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Om tobak, dess odling, behandling och
användning. s. 1-3.

Delar av i
LuF 27

Käslorna i folklig tradition. s. 4-5.

LuF 28

Fråga 1) Har aldrig hört om det
att tobak odlats på Åland.

Fråga 15) Pipor förfärdigade av trä (Köttpipor)
köptes i dövsjelfärens där tobak försålles.
Vissa pipor av trä. och av snickerijärn förkom
likasom pipor med partelinskrund.

Ynglingarna började röka vid 15-16 års ålder
Äldre kvinnor rökte någon gång. I hemmen
funnos vanligen 2 a 3 pipor, varn främmande
bjöds röka.

Fråga 16) Man köpte mest av märket "Eupen"
En "rökhatt" användes än förvara tobaken i
= en liten skrin av trä.

Fråga 17) Luns användes här mera än tobak
Gammala personer såväl män som kvinnor. Ensmat
i näsan. De yngre hade det mellan tänderna
och underläppen "Husvank". Ynglingarna
1/ började röka vid 12-14 år med att lägga in

Mullbänk. Endast andra brinnor smussade, och
då i värmen. De lade andlig Mullbänk. men smussade
dagligen.

Fråga 18) I hemmet förvarades smuss i en burk
av glas. De dagliga behöven förvarades i en dosa
Av dessa tillverkades av trä. En slags dosor
tillverkades av horn. Man sågade av en horn av
en större nötkreatur i cirka $1\frac{1}{2}$ toms längden
och fastsatte en botten av trä i en änden, och
tillverkade en lock, likaledes av trä, och förade
det in i den andra änden av det avsågade hornet.
Liber dosor (En my och väsk omman 50 års presen)
användes vid kyrkbesök, eller vid bortfördring.

Fråga 20) Det vanligaste sättet att njuta af
tobaken var att smusa den. Hushållsfolket
trökte nog mera. För bönderna, och deras arbetare
var det behöfvare med smuss. Vid rökning måste
2/ landsticker medföras åt gärdet. Vithu kunde

förordna videld.

Fråga 21) Luns och tobak tillhandakom i alla
källersaffärer här, och såldes direkt till färskarna.

Fråga 24) Den röka tobak ansågs bra för kolsk.

Fråga 26) Under första världskriget sammlades
stora blötblommor, som ytterligare torkades
och röktes i pipa såsom rökare.

Fråga 28) Lunsens dukarna, som voro mycket
kända, såldes av väverskor i bygden.

- 1/ Närsten ^{li uter} ~~hallas~~ ^{Köttet} i flertal Nätlor.
- 2 Närsten har tillvararazjits: dels till människors föda "Nässhoppa" och dels till utfodring av svin. men då utestulande de stora nässlarna.
- 3 Endast nässlarnas blad användes. de äts när som helst utan iakttagande av någon bestämd sed.
- 4 Vid utfodring till svin hackas nässlarna i små bitar och övergutes med kokande vatten. seppbländas sedan med något mjöl. och äts gärna av djuren.
- När nässlor växa på betesmark, äts de ej av nötkreatur men om de blir avslagna med till. och får ligga och torka några dagar, fördrager kor och ån för andra befinthiga, eljest begärliga växter.
- 5 För sin tid användes närsten till vävnader, man behandlade dem då som man behandlade lin och hampa. Först avtogs de vid masken när de var fullväxta.
- 4 Lades till tork. Krossade sedan stjälken i en "Bräta"

varefter de skäktades och häcklades: hvarid användes
de få linberedning brukliga redskapen. Den spinnas
och vävdes sedan till tyg. S. B. Västerås.
8 Västlar adlas i här 17

8/